

Zdravím vás,

otevíváme kapitolu historie, která je námětem mnoha článků, knih, dokumentů, seriálů, filmů a počítačových her. Pamětníci té doby ještě žijí. Určitě jste už nějakou formou přišli s tímto tématem do kontaktu. Největší, nejhrůznější, nejničivější a mohou být další nej...

Otevíráme kapitolu 2. světové války v letech 1939 – 1945.

Pokud něčemu nebudete rozumět, chtěli byste vědět něco víc, dát mně nějaký tip nebo se chtěli na něco zeptat, pište mi na email:

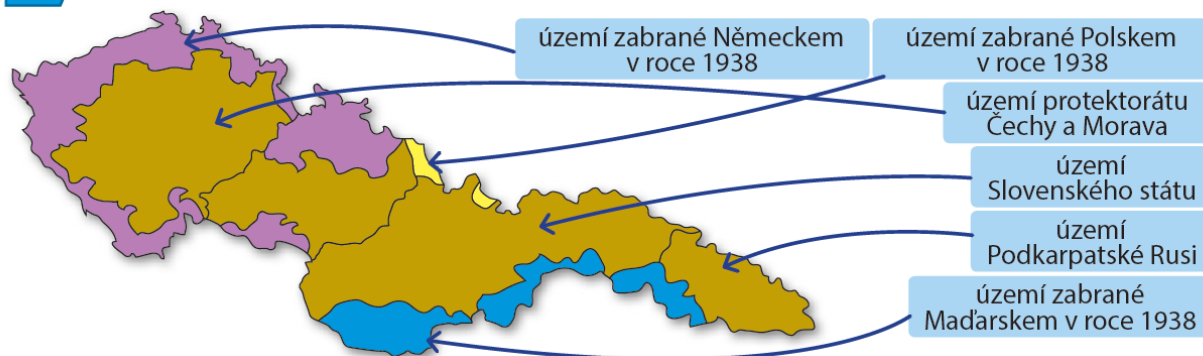
dejepis-online@seznam.cz

Lukáš Zvěřina

Na začátek – řešení pracovního listu z minulého materiálu.

Protektorát Čechy a Morava

1 Spoj šipkou místo na mapě se správným popisem:

Tentokrát pracovní list vynechám.

2. světová válka je celosvětový konflikt, který otrásl celým tehdejším světem. Jeho dopady jsou tady stále přítomny, i když letos si připomínáme 75 let o jeho ukončení. Bojovalo se na 4 kontinentech – V Evropě, v Asii, v Africe, i sever Austrálie jí byl zasažen. Bojovalo se na všech světových oceánech – Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový. Bojovalo se na pevnině, ve vzduchu, na moři, pod hladinou moře. Válka zasáhla do osudů miliónů lidí. Odehrály se v ní strašlivé zločiny proti lidskosti. Byl to střet svobody a demokracie s tyranii a brutalitou.

Přemýšlel jsem jakou formou vám tento konflikt přiblížím. Budeme se věnovat válečnému dění na světových válčištích a zároveň to budeme prokládat i událostmi, které se odehrávaly v Protektorátě Čechy a Morava. A budme hrdí. Ačkoliv ta doba s českým národem hodně zamávala, přesto jsme stáli na straně vítězů a v této válce mnozí hrdinně obětovali svůj život za vítězství proti nacismu.

Mohl bych vám tady sáhodlouze popisovat jednotlivé bitvy, malovat nákresy, ale já nechám prostor skutečné realitě. O 2. světové válce bylo natočeno mnoho různých dokumentů a filmů. Líbil se mi francouzský seriál Apokalypsa 2. světové

války (můžete se setkat s podobným zpracováním 1. světové války, vlády Adolfa Hitlera nebo J.V. Stalina). Celý seriál můžete vidět na Youtube nebo si ho sehnat na Ulozto.cz. Já jsem jednotlivé díly trochu sestříhal, abychom se vešli zhruba do jedné výukové hodiny. Nechám promlouvat dobové záběry. Vše, co uvidíte jsou skutečně autentické filmové dokumenty natočené přímo na jednotlivých místech sovětskými, americkými, německými, britskými, japonskými,.... válečnými kameramany.

Jen stručný slovní vstup k jednotlivým dílům:

Část 1.

2. světová válka 1939 – 1940

Mnohé už jsme rozebrali v předchozích hodinách. Nástup A. Hitlera k moci. Jeho agresivní zahraniční politiku (Porýní, Rakousko, Sudety, zbytek Československa). Situaci ve světě před rokem 1939.

Dějiny nás učí, že diktátoři nemají nikdy dost. Ani rozbitím zbytku Československa, v březnu 1939, neměl německý nacismus dost. Dalším cílem bude Polsko. Západní mocnosti už nejsou schopny A. Hitlera zastavit a ani mu nějak čelit. V létě 1939 se o Polsko vzájemně domluví dva nesmiřitelní diktátoři v Evropě, A. Hitler a J.V. Stalin. Šok pro celý svět.

1. září 1939 nacistické Německo přepadne Polsko. O pár dní později i SSSR. Poláci se budou hrdinně bránit, ale nemají šanci. Za měsíc je po všem.

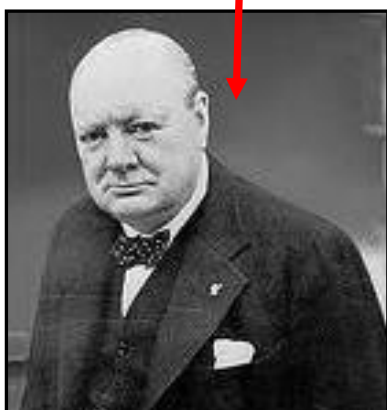
Tentokrát už Britové a Francouzi museli do války, ale Polákům moc nepomohli. Nebude už síly, která by nacistické Německo Adolfa Hitlera zastavila. V následujícím roce 1940 padne Dánsko, Norsko, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Francie a Velká Británie bude na pokraji zhroucení a porážky. Ale udrží se, díky

svému letectvu (RAF) a sebevědomá německá armáda poprvé zakusí porážku.

Objeví se nové osobnosti, které nahradí staré politiky.

V Británii Winston Churchill, Francouz Charles de Gaulle (vůdce francouzského odboje).

Ale další velcí hráči budou zatím mimo hru – SSSR a USA. Jejich čas teprve přijde. V celé okupované Evropě už nacisté připravují nejhrůznější zločin své vlády – holocaust (Šoa) – úplnou likvidaci miliónů evropských Židů. Tohle je období, kdy svět a mnoho okupovaných národů Evropy zoufale čeká a vyhlíží alespoň malé světýlko naděje na konci tunelu. Je tam, je hodně, hodně malé a hodně skomírá a je hodně vzdálené. Bude to trvat dlouhých 6 let. Snad bych to charakterizoval slavnými slovy britského premiéra Winstona Churchilla:

„Budeme pokračovat až do konce, budeme bojovat ve Francii, budeme bojovat na mořích a oceánech, budeme bojovat se vzrůstající smělostí a silou, budeme bránit náš ostrov za jakoukoliv cenu, budeme bojovat na plážích, budeme bojovat na místech vylodění, budeme bojovat na polích i v ulicích, budeme bojovat v kopcích, nikdy se nevzdáme, a i kdyby — čemuž ani na okamžik nevěřím — tento ostrov nebo jeho velká část byl podroben a strádal, pak naše zámořské impérium, ozbrojené a chráněné britskou flotilou, bude pokračovat v boji, dokud Bůh nedá a nový svět s veškerou svou silou a mocí nevyrazí k záchraně a osvobození světa starého.“

„Ptáte se, jaká je naše politika? Řeknu to takto: vést válku na moři, na pevnině a ve vzduchu, celou naši silou a s veškerou silou, kterou nám Bůh může dát; vést válku proti zvrácené tyranii, nikdy nepřekonané v temném, žalostném seznamu lidského zločinu. Tak vypadá naše politika. Ptáte se, jaký je náš cíl? Mohu odpovědět jedním slovem: vítězství - vítězství za každou cenu, vítězství navzdory všem hrůzám, vítězství, byť by cesta byla dlouhá a těžká; neboť bez vítězství není přežití.“

Pilot v boji

Letecká kuckla s širokým příslušenstvím

Hadička pro doufknutí „Mae West“ ústy

Bombička se stlačeným vzduchem. Předválečný plátěný model vesty (1932) se nafukoval výhradně ústy

Heliograf (zařízení sloužící k vysílání morseovky slunečním odrazem) – zrcátkem bylo možno zaměřit letadlo a uvědomit je o vlastním ztroskotání. Jednalo se o ocelové zrcátko s návodem a zaměřovačem. Vše doplňovala poskládaná žlutá kapuce

Záchraná plovací vesta „Mae West“ vzor 1941. Její tvarování obrátilo letce na hladině vždy na záda, a to i když byl v bezvědomí. V průběhu války prošla dalším vývojem (doplnění sáčkem se světélkující barvou plovoucí na hladině, baterkou, pišťáčkou, heliografem atd.)

Plovací baterka (piloti RAF neměli na těle signální pistole)

Plátěný opasek se sumkou a pouzdem na pistoli vzor 37 ukrývá armádní revolver Webley Mk I. Zbraně se běžně nosily také v pilotních botách

Letecké rukavice RAF vzoru 1941 byly vyrobeny z hnědé kůže a kryly celé předloktí, čímž poskytovaly relativní ochranu před ohněm. Vycházely ze vzoru 1933, jenž byl skoro totožný. Standardně se pod ně měly oblékat nejprve rukavice hedvábné, následované jelenicovými

Kalhoty s vyšším pasem mají vsítnou kapsu na stehně

Plovací baterka do záchranné vesty „Mae West“ vzor 1941. Svítilna je záměrně vyrobena ze dřeva, a tak i v případě upuštění plave na hladině. Vyobrazený model byl vyvinut pro uvedený typ záchranné vesty a zaveden pod číslem 5a/272B v červenci 1943

Letecké boty „Escape Boots“ vzoru 1943 (doslova „útěškové boty“), do nichž je zastrčena mapa. Od elegantních holínek s ovčí kožešinou uvnitř (vzor 1936) se přešlo na tuto obuv v době, kdy RAF vedla ofenzivní letecké operace nad Evropou. Holeň z jemné kůže podšité beranem spojovalo sešívání se spodní částí, působící na první pohled jako klasická černá polobotka. V případě sestřelení nad okupovaným územím si letec mohl holenní část bot odpatřit přiloženým nožem a poté „splýnout s davem“

Letiště Appledram, kde se v květnu 1944 chystá pilot č. 313. stíhací peruté 134. čs. stíhacího křídla na hloubkovou ofenzivní akci do Francie. Použitá uniforma představuje známý battledress – blázu šitou do pasu, opatřenou dvěma náprsními kapsami. Stahuje se pomocí všitého látkového opasku. Na rozdíly od pozemních složek armády (Battledress Mk 1937) šedomodré battledressy u letectva nosilo v létě 1940 (tedy v době bitvy o Británii) jen několik jednotlivců. Masového zavádění se dočkaly na konci téhož roku, neboť se plně osvědčily. ✖

zmenšeno a otočeno

Tzv. **útěšková mapa** je tištěna na hedvábní a byla součástí záchraného balíčku, obsahující také peníze, kompas, povzbuzující tablety, čokoládu a později též tablety k dezinfekci vody. Mapa z roku 1943 zobrazuje část Německa včetně Berlína i celé území tehdejšího Protektorátu Čechy a Morava

Starší verze letecké kuckly typu C s venkovním vedením kabelů sluchátek. Kuckly byly konstruovány k určitému typu ochranných brýlí, v praxi pak ale docházelo i k používání nesourodých komponentů. Zatímco Luftwaffe nasadila řadu leteckých kuckel z různého materiálu (kůže, plátno, síťovina) pro použití v oblastech s rozdílným klimatem již těsně před začátkem války, Britové zavedli kucklu z kepru až v roce 1942 (typ D) a síťovinou dokonce až v roce 1944 (typ E)

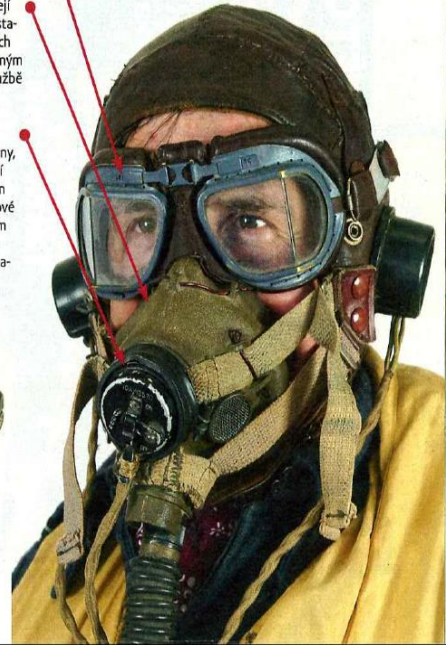
Letecké ochranné brýle (Mk VIII), kterých během války postupně vzniklo sedm typů (Mk II až VIII)

Kyslíková maska s mikrofonem typu G. Teprve její zavedení v srpnu 1942 odstranilo problémy s nestabilitní polohou na letcově tváři i zamrzání ve větších výškách. „Géčko“ s rozšířenými lincemi a mosazným drátem, tvarujícím se kolem nosu, vydrželo ve službě až do konce války

Masky RAF měly **zabudovaný mikrofon**, neboť britské letectvo nedisponovalo hrdelními mikrofony, které používala Luftwaffe od počátku války. První typ masky válečného období (typ D) byl zhotoven z plátna a jelenice. Plynulý přívod kyslíku z gumové hadice vedl k jeho rychlé spotřebě. Tento problém pak řešil typ E z černé gumy, vybavený ventilem, umožňující také přepnutí na dýchání vzduchu v kabině letadla

Pilot si mohl případně nasadit také **sluneční brýle Mk VIII**. Tento poslední válečný model se stal doslova kulturním a jeho modifikace se používají dodnes. Nosily se také kožistí brýle Luftwaffe či brýle francouzského původu

A teď už dám prostor filmu.

2. světová válka - 1933 - 1940

Dokončení roku 1940

2. světová válka - 1940

V dalším díle se podíváme, co se dělo ve světě v roce 1941.

Ještě připomínám zápis do sešitu:

2. světová válka 1939 – 1940

- krach politiky usmiřování agresora
- na Hitlerův návrh – 23.8. 1939 v Moskvě
- sovětsko – německá smlouva o neútočení - tajný dodatek o rozdělení Polska, zabránění Pobaltí a vých. Polska (SSSR)
- 1.9. 1939 – útok Německa na Polsko – začátek 2. svět. války
- Brit. a Fr. vyhláší válku Německu, SSSR obsadil vých. Polsko
- konec září 1939 porážka Polska
- zima 1939/1940 SSSR vedl válku proti Finsku a připojil Pobaltí
- Brit. a Fr. na Německo ze západu neútočily – „válka v sedě“
- 9.4. 1940 útok Německa na Dánsko a Norsko – jejich porážka
- Západní tažení – 10.5. 1940 útok Německa na Nizozemsko, Belgie – rychlá porážka – postup do severní Francie - 22.6. 1940 – kapitulace Francie
- odboj Francouzů proti Němcům – v zahraničí generál Charles de Gaulle
- od května 1940 nový britský premiér – Winston Churchill
- od srpna do října 1940 letecké útoky na Británii - bombardování měst, RADAR, RAF – britské válečné letectvo, pomoc pilotů z jiných zemí (Poláci, Češi a Slováci, Francouzi...)
- Británie se ubránila – 1. porážka Německa

Zároveň doporučuji na ČT:

- v sobotu na ČT2

ve 20⁰⁰ -- sovětskou válečnou epopej z 2. sv. války – [Osvobození \(1967 – 5 dílů\)](#)

- v pondělí na ČT2

ve 20⁰⁰ -- [Atlantida: Důkaz](#)

- ve středu na ČT2

v 17²⁵ – [Světové války](#) (poslední díl)

- ve čtvrtek na ČTart

ve 20⁰⁰ – seriál: [Victor Hugo, nepřítel státu](#) (poslední díl)

- v pátek na ČT2

ve 20⁵⁵ – výpravový seriál: [Medicejové: Lorenzo Nádherný](#)

Doporučuji sledovat zajímavé dokumenty na ČT2 a Prima Zoom.